

AKADEMIA MUZYCZNA IM. IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO W POZNANIU

Przedmiot:	Metodyka nauczania gry na instrumencie/fortepian		Punkty ECTS:	5
Koordinator przedmiotu:	Bogusław Rottermund		Ilość godzin:	90
Wydział:	Instrumentalistyki, Jazzu i Muzyki Estradowej	Rodzaj zajęć:	wykład/ćwiczenia	
Instytut:	Instrumentalistyki	Forma studiów:	stacjonarne	
Kierunek:	Instrumentalistyka	Profil studiów:	ogólnoakademicki	
Specjalność:	fortepian	Język:	polski	
Poziom studiów	studia I stopnia	Status przedmiotu:	fakultet	
Umiejscowienie w planie studiów:				
Semestr I:		Semestr II:		
Semestr III:	45 godzin, zaliczenie, 2 ECTS	Semestr IV:	45 godzin, egzamin, 3 ECTS	
Semestr V:		Semestr VI:		
Semestr VII:		Semestr VIII:		

Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. Bogusław Rottermund
Cele i założenia przedmiotu	<p>C1- przygotowanie studentów do roli nauczyciela gry na fortepianie</p> <p>C2- wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności jej zastosowania w nauczycielskiej praktyce , która łączy w sobie dziedzinę artystyczną (gra) z dziedzinami naukowymi (pedagogika, dydaktyka, psychologia, metodyka)</p> <p>C3- przekazanie wiedzy odnośnie skutecznych i naukowo uzasadnionych metod nauczania gry na fortepianie dostosowanych do ucznia, jego wieku, predyspozycji, zdolności, rozwoju emocjonalnego i psychoruchowego etc.</p> <p>C4 – wykształcenia świadomości i celowości doskonalenia własnego warsztatu artystyczno-pedagogicznego</p> <p>C5 – zapoznanie studenta z najwartościowszą literaturą pianistyczną dla dzieci i młodzieży; analiza jej przydatności w procesie dydaktycznym i zasady jej doboru</p> <p>C6 – uzmysłowienie studentom konieczności świadomego wyboru repertuaru dla przyszłych uczniów, pozwalającego na ich wszechstronny rozwój muzyczny</p>
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu dydaktyki ogólnej, pedagogiki i psychologii wynikająca z realizacji siatki godzin bloku <i>Fakultety</i> . Wiedza i umiejętności w zakresie gry na fortepianie na poziomie studiów licencjackich – kierunek Instrumentalistyka. Pożądana znajomość języka obcego/języków obcych na poziomie umożliwiającym korzystanie z literatury zagranicznej.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU

Semestr III

Cel naczelný nauczania. Programy nauczania i minimum programowe. Zasady i kryteria oceniania ucznia. Efektywna organizacja i przeprowadzenie lekcji gry na ftp.

Historia fortepianu. Pierwsze szkoły gry na inst. klawiszowych. Nauczanie gry na instrumentach klawiszowych i fortepianie w XVIII w.

Szkoły: wiedeńska, londyńska, paryska. F. Chopin i jego metoda. O pracy pedagogicznej F. Liszta, Źródła i rozwój rosyjskiej szkoły pianistycznej.

Kierunek fizjologiczny i psychotechniczny w metodyce nauczania gry na fortepianie. Teorie C. A. Martienssena i ich wpływ na rozwój metod nauczania gry na ftp.

Praca nad techniką i interpretacją wg różnych metod. Aparat gry, ruchy pianistyczne, technika gry. Korekta aparatu i techniki gry. Sposoby ćwiczenia.

Gamy i pasaże – konieczność czy bezcelowość. Współzależność elementów wykonania (tempo, artykulacja, frazowanie, dynamika, agogika, pedalizacja).

Kształtowanie oblicza artystycznego i emocjonalnego utworu. Indywidualny dobór repertuaru.

Semestr IV

O prawach psycholog. uczenia się w kontekście nauczania gry na ftp. Fazy rozwoju ucznia. Indywidualizacja nauczania. Poglądowość w nauczaniu gry na ftp.

Początki nauczania - praca z dziećmi (metoda beznutowa, ćwiczenia wstępne). Rola rodziców/opiekunów w procesie dydaktycznym.

Jak nauczyć samodzielne ćwiczenia i uczenia się. Gra na pamięć. Etapy pracy nad utworem. Przygotowanie ucznia do występów.

Szkoły początkowego nauczania gry na ftp., w tym szkoły uwzględniające formy otwarte, aleatoryzm, dodekafonizm, sonoryzm.

Utwory dawnych mistrzów. Metody pracy nad polifonią. Kwestia temp, artykulacji, zdobnictwa w utworach J. S. Bacha. Analiza jego utworów pod kątem dydaktycznym.

Etiudy (zbiory monograficzne, zbiory różnych kompozytorów) – analiza problemów/studium przypadków.

Praca z uczniem nad formami klasycznymi (XVIII-XX w.).

Utwory dowolne kompozytorów polskich. Utwory dowolne kompozytorów obcych.

Wspólne muzykowanie - pedagogiczna literatura ftp. na 4 ręce i na 2 ftp., akompaniament. Koncerty (A. Vogler, J. Haydn, J. Benda, J. Chr. Bach, M. Jasiński)

Muzyka „nowoczesna” w szkolnym repertuarze ftp. Elementy muzyki ludowej i popularnej w szkolnym repertuarze ftp. Elementy jazzowe w nauczaniu gry na ftp.

Jak zapobiegać wypaleniu zawodowemu.

X	Kod efektu uczenia się	EFEKTY UCZENIA SIĘ	Charakterystyka	
			II stopnia PRK	I stopnia PRK
W	I1_W02	posiada znajomość podstawowego repertuaru i instrumentarium związanego z własną specjalnością		P6U_W
	I1_W05	orientuje się w piśmiennictwie dotyczącym kierunku studiów, zarówno w aspekcie historii danej dyscypliny, jak też jej obecnej kondycji (dotyczy to także internetu i e-learningu)		P6U_W
U	I1_U07	posiada umiejętność wykorzystania wiedzy dotyczącej podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów/instrumentów		P6U_U
	I1_U11	przyswoił sobie właściwe nawyki dotyczące techniki i postawy, umożliwiające operowanie ciałem w sposób (z punktu widzenia fizjologii) najbardziej wydajny i bezpieczny		P6U_U
K	I1_K08	jest zdolny do efektywnego wykorzystania wyobraźni, intuicji, twórczej postawy i samodzielnego myślenia w celu rozwiązywania problemów		P6U_K
	I1_K07	posiada umiejętność adaptowania się do nowych zmiennych okoliczności, które mogą występować podczas wykonywanej pracy zawodowej i twórczej		P6U_K

Metody kształcenia	<p>wykład praca z tekstem i dyskusja analiza (studium) przypadków rozwiązywanie zadań artystycznych prezentacja nagrań CD i DVD aktywizacja („burza mózgów”, metoda „śniegowej kuli”, konstruowanie „map umysłu”) technika SWOT sesje rozwiązywania problemu</p>
--------------------	---

Metody weryfikacji efektów uczenia się	Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny	Kod efektu uczenia się
	egzamin	I1_W02; I1_U07; I1_W05; I1_U11
	kolokwium ustne	I1_W02; I1_U07; I1_W05
	krótkie ustrukturyzowane pytania (SSQ)	I1_K08; I1_K07

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Warunki zaliczenia:	Obecność i aktywne uczestnictwo w zajęciach wynikające z bieżącego przyswajania wiedzy
	Warunki egzaminu:	Egzamin ustny – odpowiedzi na pytania oraz zredagowanie utworu pedagogicznego

NAKŁAD PRACY STUDENTA		Ilość godzin:	Punkty ECTS:
Godziny realizowane przy udziale nauczyciela akademickiego		90	5
Ilość godzin samodzielnej pracy studenta		60	

Literatura podstawowa

M. Preuschoff-Kazmierczakowa – *Fortepian dla najmłodszych*, Poznań 1982; C. Sielużycki – *Ręka pianisty. Fizjologiczne podstawy techniki*, Kraków 1982; W. Chmielowska - *Z zagadnień nauczania gry na fortepianie*, Kraków 1963; W. Chmielowska – *O sztuce nauczania gry na fortepianie*, Katowice 2010; A. Kierska – *Nauczania gry na fortepianie*, Wrocław 2011; S. Bruhn – *Przewodnik interpretacji pianistycznej*, Katowice 1998; G. Sandor – *O grze na fortepianie*, Warszawa 1994; H. Neuhaus – *Sztuka pianistyczna*, Kraków 1970; S. Foldes – *ABC pianisty*, Kraków 1966; L. Kozakiewicz – *Podstawy techniki pianistycznej*, Kraków 2008

Literatura uzupełniająca

M.T. Łukaszewski – *Przewodnik po muzyce fortepianowej*, Kraków 2014; J. Kleczyński – *O wykonywaniu dzieł Chopina*, Kraków 1959; *Muzyka Fortepianowa* – seria piętnastu zeszytów naukowych AM w Gdańsku (wybrane rozdziały/teksty/referaty); wybrane zeszyty naukowe AM w Katowicach, Poznaniu, Warszawie, wybrane publikacje B. Rottermunda (De Musica, Studia Musicologica Stettinensis, Studia Musicologica Calisiensia, De Musica commentarii tom I i tom II, zeszyty naukowe AM Poznań, AM Gdańsk, UAM)

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line

De Musica/Krytyka muzyczna
[www. imslp](http://www.imslp)